

1

2

3

4

5

6

Endelig innstilling fra redaksjonskomitéen for politiske forslag

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22 **Uttalelser:**

23		
24	Uttalelse 1:.....	3
25	Trygghet, muligheter og fellesskap - Gode liv for alle.	3
26	Uttalelse 2:.....	7
27	Mer inkludering - flere unge ut i arbeid.....	7
28	Uttalelse 3:.....	10
29	Trygg oppvekst og god læring for alle barn.....	10
30	Uttalelse 4:.....	12
31	Bolig for alle - en mer rettferdig boligpolitikk	12
32	Uttalelse 5:.....	14
33	Vi bygger Innlandet.....	14
34	Uttalelse 6:.....	17
35	Skape for å dele - flere arbeidsplasser og en styrka klimasatsning	17
36	Uttalelse 7:.....	19
37	Nye grep i landbrukspolitikken	19
38	Uttalelse 8:.....	21
39	Et organisert, seriøst og inkluderende arbeidsliv	21
40	Uttalelse 9:.....	24
41	Fylkesveiløft for trafikksikkerhet, regionale arbeidsplasser og klima	24
42	Uttalelse 10:.....	26
43	En ny og forutsigbar sosialdemokratisk energipolitikk	26
44	Uttalelse 11:.....	30
45	Internasjonal solidaritet.....	30
46	Uttalelse 12:.....	32
47	Uakseptabel svekkelse av politiet i Innlandet.....	32
48	Øvrige forslag som foreslås vedtatt	33
49	Forslag som foreslås oversendt til fylkestingsgruppa	34
50	Forslag innkommet før fristen	34
51	Forslag fremmet under debatten.....	34
52	Forslag som foreslås oversendt til stortingsgruppa	35
53	Forslag innkommet før fristen	35

54	Forslag fremmet under debatten.....	35
55	Forslag som foreslås oversendt til styret i Innlandet Arbeiderparti.....	37
56	Forslag fremmet under debatten.....	37
57		
58		

59 **Uttalelse 1:**

60 **Trygghet, muligheter og fellesskap - Gode liv for alle.**

61 **En mer rettferdig kommuneøkonomi**

62 Alle skal ha mulighet til å leve gode og trygge liv over hele landet. Frem til valget i september
63 skal vi vise at Arbeiderpartiet har de beste løsningene lokalt for å gjøre hverdagen tryggere,
64 lage sterkere fellesskapsløsninger og gi større muligheter for alle.

65 Vi vil jobbe for flere arbeidsplasser, universelle velferdsordninger og sosial utjevning. Vi vil gi
66 flere mulighet til å jobbe, inkludere flere som har falt utenfor og at færre barn skal vokse opp i
67 fattigdom. For å lykkes med det må vi ha sterke kommuner. Det er kommunene som har ansvar
68 for velferdstjenester fra vugge til grav. Da er det viktig at kommunene settes i stand til å ha
69 inntekter til å løse fremtidens velferdsoppgaver, og at alle kommuner får de samme mulighetene
70 til å lykkes.

71 For at kommunene i hele landet skal lykkes med å gi alle et likeverdig tilbud må inntektene fra
72 staten deles rettferdig. Innlandet Arbeiderparti mener at dagens inntektssystem ikke er godt
73 nok. Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike innbyggerne blir
74 rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store sosioøkonomiske utfordringer
75 og uføre blir stadig fattigere.

76 For store forskjeller mellom folk er en trussel mot demokratiet. Kommunene er et viktig verktøy
77 for å utjevne forskjeller. Da må alle kommuner sikres store nok inntekter for å løse dette. For å
78 sikre at alle kommuner kan levere gode tilbud må skatteinntektene fordeles mer rettferdig.

79 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 80 • Sikre et mer rettferdig inntektssystem der skatteinntektene blir utjevnet mer enn i dag.
- 81 • Forsterke og forbedre finansieringen av ressurskrevende tjenester. Aldersgrensen på 67
82 år må fjernes og alle kommuner med spesielt høye utgifter per innbygger må bli
83 kompensert på samme måte som kommuner med under 3200 innbyggere blir i dag.
- 84 • Barnevernsreformen må hensyntas når nytt inntektssystem skal innføres.

86 **Alle har rett på en trygg og verdig alderdom**

87 En sterk offentlig helsetjeneste, styrt av fellesskapet og finansiert over skatteseddelen, er
88 avgjørende i kampen mot sosiale og geografiske forskjeller. Det er også det beste forsvaret mot
89 en todeling av helsetjenesten. Vi trenger å sikre den offentlige helsetjenesten, slik at vi alle er
90 trygge i hverdagen og har tilgang til nødvendig helsehjelp av høy kvalitet.

91 God eldreomsorg er en kjernesak for Arbeiderpartiet. Alle skal ha rett på en trygg og verdig
92 alderdom, uavhengig av hvem du er, hvor du bor og størrelsen på lommeboka. Vi må styrke og
93 tilpasse vårt offentlige helsevesenet i møte med en stadig eldre befolkning. Vi kan ikke alene
94 «rekruttere oss ut av» det økende arbeidskraftsbehovet i helse- og omsorgstjenestene. Trygge
95 ansatte med god kompetanse og digitale løsninger blir avgjørende.

96 Vi må øke takten på boligbygging for eldre, slik at vi har nok sykehjemsplasser og
97 trygghetsboliger. Nye boformer skal sørge for at flere kan bo i eget hjem selv om behovet for økt
98 trygghet eller hjelpemidler øker. De som trenger sykehjemsplass, skal være trygge på at det
99 står en plass klar når behovet er der.

100 Vi må også tenke annerledes i forhold til roller. Innbyggerne må i større grad inviteres til å bli
101 aktive deltagere med ansvar for eget liv og livsmestring. Kommunen må samhandle med
102 innbyggerne gjennom hele livsløpet. Brukere, pårørende, ansatte og yrkesorganisasjoner,
103 kommunene, frivilligheten og fag- og forskningsmiljøer skal ha en helt sentral rolle i utviklingen
104 av eldreomsorgen. Dette er viktig for at vi skal greie å skape trygge og gode tjenester for
105 framtiden.

106 Utdanning er viktig for den enkelte, og de ansattes kompetanse er en viktig ressurs for
107 fellesskapet. Det er viktig å legge til rette for at tilsatte skal kunne ta utdanning, der alle får
108 mulighet til å fornye og supplere sin kompetanse. For at flere skal ha mulighet til å ta utdanning
109 ved siden av arbeid er det viktig at det legges opp til flere desentraliserte studietilbud i tillegg til
110 dagens ordinære utdanningstilbud der mange må reise langt for å studere.

111 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 112 • Sørge for en god, trygg og verdig eldreomsorg for alle
- 113 • At eldre skal kunne bo trygt hjemme.
- 114 • Legge til rette for flere boliger for eldre og rehabilitering av eksisterende bolig til
- 115 livsløpsstandard ved økonomisk stimulans og mer faglig rådgivning fra
- 116 Husbanken/staten til seniorboliger og seniorkollektiv.
- 117 • At sykepleiere og helsefagarbeidere i hjemmetjenesten skal tilbys hele faste stillinger for
- 118 å sikre sterke fagmiljøer riktig bemanning i eldreomsorgen.
- 119 • Jobbe for at det lages boligplan for eldre.
- 120 • Sikre investeringstilskuddet til bygging av omsorgsboliger
- 121 • Jobbe aktivt for at flere som allerede jobber i helsesektoren skal få fullføre fagbrev eller
- 122 ta videreutdanning
- 123 • Innføre målrettede tiltak for å utvikle, beholde og rekruttere kompetanse.
- 124 • Utrede muligheten for å basere opptak av helsepersonell i høyere utdanninger både på
- 125 karakterer, men også med vektning av ulike opptakskrav - herunder blant annet
- 126 motivasjon, individuelt intervju og personlig egnethet for yrket
- 127 • Aktivt styrke arbeid med arbeidsmiljøet, for å få ned sykefravær.
- 128 • Øke tverrfagligheten i eldreomsorgen med pasienten i fokus for å styrke innholdet i
- 129 tjenesten
- 130 • Sikre kunnskap om digitale løsninger i hele regionen.

- 131 • Legge til rette for mer desentralisert utdanning, særlig utdanningstilbud innenfor helse-
132 og omsorgssektoren.
- 133 • Bidra til trygghet og støtte til pårørende.
- 134 • Styrke forskningen på demens.
- 135 • Sikre at det blir lagt til rette for flere lavterskeltilbud for mennesker med demens for å
136 forebygge utenforskap

137

138 **Folkehelse og psykisk helse**

139 God helse skapes der folk lever, bor og arbeider. Folkehelsearbeidet krever en felles innsats for
140 å forebygge sykdommer, fremme livskvalitet og redusere sosiale forskjeller mellom folk. God
141 folkehelse kan også sikre at flere står i arbeid lengre og forebygge ensomhet og isolasjon.

142 Én av fire studenter har alvorlige psykiske plager og én av fem studenter har tenkt på å ta sitt
143 eget liv. Det er vi nødt til å gjøre noe med. Skole- og studenthelsetjenesten er et av de viktigste
144 lavterskeltilbudene vi har. Både for å gi ungdom noen å snakke med hvis de har det vanskelig,
145 men også ved å forebygge psykiske og fysiske vansker.

146 Andelen barn og unge med psykiske plager har økt de siste årene, og utfordringene har økt
147 betraktelig etter koronapandemien. På Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPA) er det
148 lange ventelister og fristrudd.

149 Over mange år er det kuttet ned på antall døgnplasser for alvorlig psykisk syke. Dette utfordrer
150 både pasientenes egen sikkerhet og samfunnet. Samtykkekompetanse er bra for deler av
151 denne pasientgruppen, men for andre er den ødeleggende for behandlingen. Kombinert med
152 manglende døgnplasser får det tragiske konsekvenser for enkelte pasienter og for samfunnet.

153 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 154 • Styrke arbeidet med psykisk helse blant barn og unge.
- 155 • At barn og ungdom skal bli møtt med åpen dør og en tilgjengelig skolehelsetjeneste hver
156 dag.
- 157 • At helsesykepleier kan henvise direkte til psykolog, samtidig som vi arbeider for å øke
158 kapasiteten i tilbudet.
- 159 • Styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner som jobber med psykisk helse, som for
160 eksempel Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS).
- 161 • Øke tilgangen på informasjon om psykologtilbud, innleggelser og rettigheter på
162 grunnskolen og videregående skole.
- 163 • Innføre prøveprosjekt med helsestasjon for gutter og øke kunnskapen om gutters
164 psykiske helse.
- 165 • Styrke det barne- og ungdomspsykiatriske tilbudet i fylket, og vurdere øremerkede
166 midler.
- 167 • Styrke de døgnbaserte tjenestene for kronisk syke innen psykisk helsevern.

- 168 • Styrke folkehelsearbeidet i kommunene ved å satse på, og stimulere til, flere
- 169 lavterskeltilbud gjennom frivillighetssentralene og frisklivssentralene.
- 170 • Følge opp Kvinnehelseutvalgets rapport, og jobbe for at det innføres et krav om et
- 171 generelt kjønnsperspektiv i alle former for helserelatert forskning.
- 172 • Styrke arbeidet mot fedme og overvekt i befolkningen.

173 **Fastlegeordningen og samhandling**

174 Fastlegeordningen er grunnmuren i vår felles helsetjeneste, og fastlegene gir trygghet for folk i
175 alle lokalsamfunn. Fastlegeordningen har større rekrutteringsproblem enn tidligere. Noe av det
176 viktigste vi gjør for å motvirke en todelt helsetjeneste, er å sørge for en fortsatt stabil
177 fastlegeordning.

178 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 179 • Arbeide for å styrke fastlegeordningen
- 180 • Ha en grundig gjennomgang av oppgavefordelingen mellom spesialisthelsetjenesten og
- 181 kommunehelsetjenesten for å se om for mange oppgaver er flytta over på fastlegene.
- 182 • Vurdere om noen av legenes oppgaver kan utføres av annet helsepersonell.
- 183 • Utvikle og ta i bruk gode teknologiske løsninger og systemer for strukturert overføring av
- 184 informasjon mellom aktører både i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten
- 185 • Alle innbyggere og deltidsinnbyggere må være sikret en tilfredsstillende
- 186 ambulansetjeneste. Responstiden må regnes fra der ambulansen faktisk befinner seg,
- 187 ikke fra oppmøtestedet.

188 **Vold i nære relasjoner**

189 Overgrep og vold i nære relasjoner er et samfunnsproblem, med store fysiske og mentale
190 konsekvenser for ofre og pårørende.

191 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 192 • Forbedre oppfølging og varslingsordninger for ofre for overgrep og vold i nære
- 193 relasjoner. Eksempelvis ved å styrke krisesenter og hjelpeapparat for å bistå mennesker
- 194 til å komme seg ut av voldelige forhold.
- 195 • Øke innsatsen for å avdekke overgrep og vold mot barn, og øke kompetansen til barn og
- 196 unge om problemstillingen.

197 Uttalelse 2:

198 Mer inkludering - flere unge ut i arbeid

199 Innlandet Arbeiderparti er bekymret for at stadig flere familier står i fare for å havne i varig
200 lavinntekt. Særlig bekymret er vi for de mange barn som ikke får mulighet til å delta på
201 aktiviteter og opplevelser, på lik linje med andre barn.

202 Innlandet Arbeiderparti mener at det er behov for kraftfulle grep for å bidra til å få ned de
203 økonomiske forskjellene mellom folk. Disse tiltakene må utvikles langs tre spor: Tilgang til
204 arbeid, felles velferd og omfordeling gjennom skatt.

205 Arbeiderpartiet skal være garantisten for at arbeidslinja skal bestå. Retten og verdien av at folk
206 er i jobb er grunnleggende viktig for den enkelte og for opprettholdelsen av velferdssamfunnet
207 vårt. Det krever tilrettelegging og oppfølging av personer som har behov for helsehjelp.
208 Prinsippet om at det må lønne seg å jobbe er det som finansierer vår felles velferd, og gjør det
209 mulig for oss å stille opp økonomisk og sosialt for dem som trenger et sikkerhetsnett.

210 Innlandet Arbeiderparti vil inkludere flere av Innlandets innbyggere i arbeidsfør alder inn i
211 arbeidslivet. Å bidra til omskolering, voksenopplæring, arbeidstrening eller tilrettelegging for at
212 flere kan komme i arbeid, er en helt sentral del av Innlandet Arbeiderpartiets strategi for å bygge
213 Innlandet videre.

214 Innlandet Arbeiderparti vil jobbe for at flere av de som i dag jobber ufrivillig deltid, skal få hele
215 stillinger. Det er viktig likestillings- og frihetspolitikk. Fast arbeid er nøkkelen til å kunne leve
216 gode liv, ha egen bolig, en forutsigbar arbeidshverdag, en god fritid og et trygt familieliv.

217 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 218 • At Arbeiderpartiet skal være garantisten for at arbeidslinja skal bestå.
- 219 • Jobbe for at enslige forsørgere skal få bedre hverdagsøkonomi.
- 220 • Jobbe for at det gjøres en helhetlig gjennomgang av støtteordninger for
221 lavinntektsfamilier og arbeidet for å bekjempe fattigdom må styrkes.
- 222 • Styrke frivilligheten ved økte frie midler.
- 223 • Inkludere flere i arbeidslivet ved å unngå krav om tilbakebetaling av uføretrygd hvis man
224 kommer i jobb.
- 225 • Styrke NAV med økt kompetanse og flere ansatte og gjennomføre en storstilt tillitsreform
226 i NAV. Saksbehandlingstiden for arbeidsavklaring må ned.
- 227 • Jobbe for at statlige virkemidler til særlig utsatte regioner i andre deler av landet, også
228 blir tilgjengelig for regioner i Innlandet med tilsvarende utviklingstrekk.
- 229 • Bekjempe utenforskap, og bidra til at flere inkluderes i arbeidsliv og samfunnsliv i
230 Innlandet.
- 231 • At flere skal få tilgang til arbeid, gjennom tett og tilrettelagt oppfølging fra NAV

- Bidra til at ansatte i offentlig forvaltning, deriblant NAV, må få større rom til å bruke sitt faglige skjønn, gjennom tillitsreformen i offentlig sektor.
- At alle som bruker NAV skal ha rett til å komme i kontakt med en saksbehandler der.
- Jobbe for at personer som har en uføregrad får større muligheter til å teste ut arbeidsevne uten å få redusert ytelsen.
- Regjeringen må innarbeide Konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

239

240 Flere unge ut i arbeid

241 Stadig flere unge faller utenfor både utdanning og arbeid. Ingen skal måtte leve i utenforskap -
242 vi har bruk for alle. Flere må hjelpes inn i arbeid, aktivitet og utdanning

243 Forskning fra SSB viser tydelig på at det er oppstått et skille mellom hvilke deler av
244 ungdomskullene som får sommerjobber, og hvilke som ikke får det. Tidlig jobberfaring påvirker
245 igjen sannsynlighet for å få arbeid i voksen alder, og om man varig faller utenfor arbeidslivet
246 eller ikke.

247 Gjennom videregående utdanning legges grunnlaget for videre studier eller yrkesliv. Innlandet
248 Arbeiderparti mener fylkeskommunen må sørge for sterk oppfølging av elever som sliter faglig
249 eller sosialt, og hjelpe dem til å fullføre utdanningsløpet. Hver enkelt skole må ha
250 oppfølgingsplaner for elever som er i fare for å droppe ut av utdanningen, og det må settes av
251 nok ressurser til dette viktige arbeidet. For de elevene som likevel avslutter skoleløpet uten å
252 fullføre, må Oppfølgingstjenesten ha nær kontakt med hver enkelt. Mange har behov for bistand
253 med omvalg/ny utdanning, opplæring i bedrift eller formidling av tilbud om arbeid.

254 Innlandet Arbeiderparti mener det er viktig at velferdsstaten skal ivareta folk som ikke kan
255 arbeide, og at vi som fellesskap stiller opp for hverandre slik at alle uansett arbeidsevne kan
256 leve gode liv. Mange kan få, eller beholde, en plass i arbeidslivet gjennom bedre tilrettelegging
257 eller ved omskolering.

258 Innlandet Arbeiderparti vil:

- At alle under 30 år sikres arbeid, utdanning eller kompetanseheving, inkludert de med fysisk og kognitive funksjonsnedsettelse.
- Etablere et pilotprosjekt for at all ungdom i Innlandet innen fylte 19 år skal få sommerjobb med minimum 3 ukers varighet via sin kommune.
- At unge under 30 år uavhengig av ytelse blir fulgt opp av egne konsulenter i Nav ung og styrke Nav i skolen.
- At aktivitet er hovedregelen for alle sosialhjelpsmottakere under 30 år og at fullføring av videregående skal være en prioritet for denne gruppen.
- Sikre høy kvalitet på den fylkeskommunale Oppfølgingstjenesten for å ha et godt tilbud om utdanning eller arbeid til alle innbyggere i Innlandet under 21 år.

- 269
- 270
- 271
- Bygge på erfaringene fra omskolingssatsninger som «Menn i helse» og «Ikomm Academy» for å videreutvikle lignende tiltak for andre sektorer i samarbeid mellom NAV, kommunene, fylkeskommunen og andre offentlige virksomheter.

272 **Uttalelse 3:**

273 **Trygg oppvekst og god læring for alle barn**

274 **Skole og barnehage**

275 Barnehage og skole er viktige fellesskapsarenaer i oppveksten. Det trengs kvalifiserte ansatte i
276 barnehage og skole som gis tid og tillit, for å sikre læring, lek og trivsel. Det skal være
277 nulltoleranse mot mobbing, trygge ungdomsmiljøer og det må jobbes aktivt for god psykisk
278 helse gjennom blant annet helsestasjon og skolehelsetjenesten.

279 Skole og utdanning er et fellesgode som skal inkludere alle på en trygg måte der man skal få
280 god og tilpasset læring. Det er viktig at elever møter lærere med god kompetanse, i både
281 grunnleggende ferdigheter og i praktisk estetiske fag. Barn og unge i norske skoler skal ha en
282 trygg skolehverdag, der elever som sliter skal få den hjelpen de trenger. Det er viktig å sikre
283 laget rundt eleven med en helhetlig tverrfaglig innsats. For Innlandet Arbeiderparti er kvalitet i
284 både undervisning og skolemiljø viktig.

285 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 286 • Få mer lek inn i skolen, for å gjøre overgangen fra barnehage til skole lettere.
- 287 • At SFO og barnehage skal være billigst mulig slik at flest mulig kan delta.
- 288 • Gi god tverrfaglig hjelp til elever som har behov for det i barnehagen og i skolen.
- 289 • Alle elever og ansatte i skolen har krav på en trygg skolehverdag
- 290 • Ha en rettferdig vurdering av elever og en evaluering av dagens eksamensformer.
- 291 • Få flere yrkesgrupper blant annet miljøterapeuter og vernepleiere inn i skolen
- 292

293 **Videregående opplæring**

294 Det er viktig at elever møter lærere med god kompetanse, i både grunnleggende ferdigheter og i
295 praktisk estetiske fag. Barn, unge og lærere i norske skoler skal ha en trygg skolehverdag, der
296 elever som sliter skal få den hjelpen de trenger. Det er viktig å sikre laget rundt eleven med en
297 helhetlig tverrfaglig innsats. Det er et stort behov for at flere elever velger yrkesfag på
298 videregående skole.

299 Russetiden har mange dimensjoner hvor hygge og samhold er en del, men det har også utviklet
300 seg ukulturer rundt tidsbruk, mobbing og utestenging. Innlandet Arbeiderparti mener det er viktig
301 å sørge for en inkluderende russetid, der alle som ønsker det kan markere avslutningen på
302 skolegangen på en positiv måte. Da må det skapes rammer for feiringen som inkluderer flest
303 mulig, og feiringen må skje på en måte der ikke økonomi utestenger noen fra å delta. Innlandet
304 Arbeiderparti understreker at russefeiringen er en privat feiring som rusen selv har ansvar for,
305 men mener samtidig at feiringen har fått en såpass framtrædende plass at både nasjonale
306 myndigheter og fylkeskommunen som skoleeiere må engasjere seg for å gi russetiden positivt
307 innhold for alle.

308 Innlandet fylke skal være et utdanningsfylke med et bredt spekter av høyere utdanningstilbud.
309 Et bredt fagskoletilbud må være tilgjengelig over hele fylket. Det må i større grad tilrettelegges
310 for overgang fra fagskole til høgskole/universitet.

311 Kompetanse må bygges kontinuerlig og Innlandet Arbeiderparti vil sikre gode lokale tilbud som
312 både styrker bedriftenes tilgang på arbeidskraft, men også legger til rette for at så vel ungdom
313 som voksne kan ta høyere utdanning uten å måtte flytte. Innlandet Arbeiderparti ser at noen
314 sektorer mangler kompetanse på både kort og lang sikt. Særlig gjelder dette fag som sykepleie,
315 vernepleie og andre fag rettet inn mot det økende behovet for ansatte i yrker innenfor helse og
316 omsorg.

317 Mange unge strever med at studielånet ikke strekker til. Hverdagen for mange studenter handler
318 om å overleve og ikke om å leve i studietiden.

319 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 320 • Sikre gratisprinsippet i norsk skole.
- 321 • Gi god tverrfaglig hjelp til elever som har behov for det i skolen.
- 322 • At nasjonale myndigheter, fylkeskommunene og russen selv jobber med å skape en mer
323 inkluderende russetid.
- 324 • Arbeide for mindre kommersialisering av russetiden, både under selve feiringen og i
325 forberedelsene til den.

326 ***Dissens Linnea Lie Holen, Hans Christian Enge, Siv Mali Høyby og Sissel Solum:***

327 *Nytt kulepunkt:*

- 328 • *Fjerne dagens fraværsgrense og utrede et bedre og mer rettferdig fraværssystem.*
329
- 330 • Sørge for at alle elever, lærere og ansatte får en trygg skolehverdag.
- 331 • Styrke yrkesfagene og fortsette arbeidet med læreplassgaranti i Innlandet.
- 332 • Videreutvikle en innlandsmodell for yrkesfag der nye og alternative modeller for yrkesfag
333 igangsettes.
- 334 • Jobbe for å styrke Y-veien.
- 335 • Beholde en desentralisert skolestruktur, og jobbe for kombinerte skoleklasser på
336 yrkesfagtilbud der søkertallene er lave.
- 337 • Ha en rettferdig vurdering av elever, gjennomføre en evaluering av dagens
338 eksamensformer.
- 339 • På sikt øke studiestøtten til 2G.
- 340 • At studenters rett til permisjon og fri ved deltakelse i folkevalgte organer lovfestes.
341

342 Uttalelse 4:

343 Bolig for alle - en mer rettferdig boligpolitikk

344 Flere må få mulighet til å eie egen bolig. Et av etterkrigstidens store velferdsprosjekter er den
345 storstilte boligbyggingen som skulle sikre alle et sted å bo – uavhengig av hvem du er og
346 uavhengig av hvilken familie du kommer fra. Denne politikken har vært en viktig brikke i å skape
347 et likeverdig og likestilt samfunn i Norge. Det har også vært viktig fordelingspolitikk å sikre at
348 vanlige folk i Norge har hatt mulighet til å eie sin egen bolig – i stedet til å være henvist til
349 leiemarkedet slik situasjonen er i mange andre land.

350 Innlandet Arbeiderparti mener at bolig er helt avgjørende for at folk kan leve gode liv i hele
351 landet. Det må bygges nok boliger i hele Norge, både i pressområder der det er kommersielt
352 interessant å bygge – men også i områder der det er presset på boligmarkedet er lavere. Det
353 skal ikke være økonomisk lønnsomhet alene som styrer byggingen av boliger, men behovet folk
354 har for et trygt og godt sted å bo.

355 Det er viktig at vi i partnerskap med byggenæringen ser på klimakravene for boligbygging og
356 rehabilitering. For å kunne iverksette mer utbygging i kommunene må det legges til rette for at
357 en slik utvikling kan skje. Da er det nødvendig at det også blir sett på byggeregler for å legge til
358 rette for trygg utvikling i lokalsamfunn påvirket av naturfarer. Mange kommuner sliter i dag med
359 at de ikke får anvendt store areal fordi byggereglene for slike områder setter en stopper for det.

360 Det er behov for et godt boligtilbud også i distriktene i kombinasjon av nybygg og renovering av
361 eksisterende boliger. Boligbehovet må sees på i kombinasjon av private og statlige virkemidler.

362 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 363 • At Husbanken forsterkes og gis et tydeligere samfunnsoppdrag knyttet til å sikre gode og
364 trygge boliger for folk over hele landet.
- 365 • Utvikle modeller der en prosentandel av Husbanklånet (f.eks. 40%) «låses inn» som et
366 rentefritt bidrag og følger huset ved salg i områder der prisen på nybygg ligger høyere
367 enn markedsverdi kombinert med at huseiere kan velge å ta over dette lånet på
368 ordinære vilkår hvis ønskelig.
- 369 • Gjøre det enklere for kommunene å tilby ulike boligmodeller til de som ikke har mulighet
370 til å kjøpe bolig i det ordinære boligmarkedet.
- 371 • Tilrettelegge via Husbanken for at mennesker med kognitiv og fysisk
372 funksjonsnedsettelse skal få eie sin egen bolig
- 373 • Legge til rette for at det bygges flere boliger for å dempe prisutviklingen i markedet, blant
374 annet ved å gjennomgå plan- og bygningsloven for å se på hvordan
375 reguleringsprosessene kan skje i et høyere tempo enn i dag og åpne for regulering av
376 sosial boligbygging i det enkelte prosjekt

- 377 • Ha økonomiske ordninger som hjelper flere til å gå fra å leie til å eie bolig (tilskudd,
378 rentenivå, kommunale avgifter/eiendomsskatt med mer)
- 379 • Forbedre og forenkle regelverket for leie til eie.
- 380 • Arbeide for økt utbygging av studentboliger i nærheten av studiestedene, også tilknytta
381 de videregående skolene.
- 382 • Opprette en ny tilskuddsordning for boligetablering i distriktene.
- 383 • Øke bevilgningene til Husbanken, og bidra til at Husbanken gjenreises til å bli det
384 viktigste verktøyet i den sosiale boligbygginga, blant annet gjennom økt bruk av startlån
- 385 • I partnerskap med byggenæringen legge et løp for å stramme inn på klimakrav.
- 386 • Åpne opp for at utbygging av bolig skal være mer tilpassa den reelle risikoen i områder
387 med naturfare.
- 388 • Jobbe for flere og bedre støtteordninger for klima- og ENØK-tiltak til privathusholdninger
- 389

390

391 Uttalelse 5:

392 Vi bygger Innlandet

393 Innlandet er et Norge i miniatyr, med enorme muligheter i både by og land. Innlandet
394 Arbeiderparti ønsker å bygge Innlandet ved å kombinere de beste kvalitetene fra både distrikta
395 og byene i vårt fylke.

396 Digitaliseringen har bidratt til at det spiller mindre rolle hvor arbeidet utføres. Innlandet
397 Arbeiderparti mener det er mulig å desentralisere langt flere deler av både fylkeskommunens og
398 andre regionale aktørers aktiviteter og arbeidsplasser. Det er avgjørende at dette bygger på
399 fornuftige fortrinn i hver enkelt region og hvert enkelt lokalsamfunn, slik at det bygger opp under
400 en helhetlig samfunnsutvikling.

401 For Innlandet Arbeiderpartiet er det avgjørende at vi får et bedre kollektivtilbud. Tjenestetilbudet
402 til innbyggerne i Innlandet skal være godt, uansett hvor folk bor.

403 Det er også viktig å se på forbindelseslinjene inn og ut av Innlandet. Både i Gjøvikregionen og
404 Kongsvingerregionen er det mangelfulle kommunikasjonslinjer til/fra hovedflyplassen på
405 Gardermoen. Innlandet Arbeiderparti vil jobbe for å få på plass nye kollektivforbindelser her, i
406 dialog med Viken/Akershus. Likeledes vil Innlandet Arbeiderparti peke på at andre
407 grenseregioner har behov for å løse utfordringer knyttet til fylkesgrensekryssende aktivitet.

408 Skal Innlandet lykkes som region, må vi også øke mulighetene i hele fylket vårt. Innlandet
409 Arbeiderparti vil gjøre høyhastighets bredbånd til en rettighet på lik linje med tilgangen til strøm.
410 Dette er avgjørende for å sikre en utvikling der folk har de samme mulighetene uavhengig av
411 hvor man bor. Innlandet Arbeiderparti mener at den digitale infrastrukturen er helt avgjørende
412 for å skape arbeidsplasser og for å kunne flytte arbeidsplasser fra sentrale områder ut til
413 distriktene våre.

414 Deler av Innlandet har utviklingstrekk knyttet til befolkningsstruktur, sysselsettingsutvikling eller
415 alderssammensetting som har mange likhetstrekk med tiltaksområder andre steder i landet.
416 Likevel har ikke Innlandet tilsvarende virkemiddelapparat i ryggen som tilsvarende regioner i
417 f.eks. Nord-Norge har.

418 Innlandet er et sterkt og rikt kulturfylke som bidrar til unike opplevelser og arrangement gjennom
419 hele året. Opplevelsesnæringene gir mange spennende arbeidsplasser og er en av de viktigste
420 næringene i fylket vårt. Vi har sterke tradisjoner innen musikk, litteratur, folkedans og
421 museumsvirksomhet som bidrar til bolyst og attraktivitet, samtidig som det drar gjester fra hele
422 verden til Innlandet.

423 I Innlandet finnes mange viktige kulturaktører som gir innledningene stolthet og bygger en felles
424 identitet, samtidig som de samme aktørene er fyrtårn for kulturen i hele Norge. Vi har aktører
425 som både gir innlendingene en lokal og regional identitet, og som har betydning for kulturen i
426 hele Norge. Innlandet Arbeiderparti ser at mye av de statlige kulturmidlene konsentreres rundt
427 Oslo og andre større byer, og vil jobbe for at Innlandet får en større andel av de samlede
428 statlige kulturmidlene.

429 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 430 • Utnytte alle gode muligheter i Innlandet, bidra til sterkere samarbeid mellom by og
431 distrikt.
- 432 • Styrke Innlandet fylkeskommunes lokale tilstedeværelse i hele fylket, og forsterke
433 samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommuner/regioner om å sikre gode offentlige
434 tjenester til alle.
- 435 • At det ved utlysning av nye stillinger og ansettelser i fylkeskommunen må legges bedre
436 til rette for at folk kan jobbe der de bor, slik at arbeidssted ikke nødvendigvis er i
437 fylkeshusene på Hamar eller Lillehammer.
- 438 • Jobbe for at statlige virksomheter tilrettelegger for desentraliserte og fleksible
439 arbeidsplasser, slik at arbeidstakere i direktorater, departementer, tilsyn m.v. kan være
440 bosatt i Innlandet.
- 441 • Etablere nasjonalt yrkesfagsenter på Raufoss.
- 442 • Ha et bredt fagskoletilbud i hele Innlandet.
- 443 • Støtte arbeidet med å forsterke desentraliserte høyere utdanningstilbud i Innlandet, og
444 jobbe for at regjeringen finansierer 40 desentraliserte studieplasser for vernepleiere ved
445 studiesentrene på Tynset og i Kongsvinger fra skoleåret 2024/2025.
- 446 • Jobbe for å få økt grunnfinansieringen til Høgskolen i Innlandet for å sikre og
447 videreutvikle fortsatt desentralisert struktur.
- 448 • At det etableres lokale sentre (nærtjenestesenter) som tilbyr offentlige tjenester som
449 utstedelse av pass, førerkort, vigselsattester, generell gratis juridisk rådgivning osv.
- 450 • At Innlandet skal bli det mest universelle fylket i Norge. Det er viktig for vår aldrende
451 befolkning og de unge som har en funksjonsnedsettelse
- 452 • Forsterke samarbeidet mellom Innlandets grenseregioner og tilgrensende områder i
453 nabofylkene, særlig innen kollektivtransport, samferdsel og videregående utdanning.
- 454 • Videreføre et høyt tempo i utbyggingen av bredbånd i Innlandet, og jobbe for større
455 statlige bevilgninger til dette formålet i vår region.
- 456 • Bekjempe framveksten av nye digitale klaseskiller.
- 457 • Jobbe for at statlige virkemidler til særlig utsatte regioner i andre deler av landet, også
458 blir tilgjengelig for regioner i Innlandet med tilsvarende utviklingstrekk.
- 459 • Videreutvikle Innlandets sterke kulturliv over hele fylket og jobbe for at Innlandet får en
460 større andel av de statlige midlene til kultur og støtte nysatsninger som trenger statlig
461 finansiering som eksempelvis Prøysenhuset og Kunsthall Innlandet.
- 462 • Støtte arbeidet for olympiske og paralympiske vinterleker til Innlandet, basert på
463 nøkternhet og innenfor miljømessige forsvarlige og bærekraftige rammer, i tillegg til å
464 jobbe for at flere store arrangementer legges hit.

- 465
- 466
- Jobbe for å styrke fengslene i Innlandet ved å øke antall soningsplasser, inkludert lavsikkerhet.

467 Uttalelse 6:

468 Skape for å dele - flere arbeidsplasser og en styrka klimasatsning

469 Et vekstkraftig privat næringsliv som går med overskudd, bidrar til å finansiere verdens beste
470 velferdsstat. Det er vårt sosialdemokratiske samfunn er tuftet på. Norge som nasjon har store
471 utfordringer foran oss. Frem mot 2030 skal vi skape flere jobber, kutte utslippene med 55
472 prosent, få opp de grønne investeringene og øke fastlandseksporten.

473 Klimaendringene dominerer vår levetid. Vi skal gjennom den største omstillingen i norsk
474 næringsliv noensinne. Regjeringen har satt tydelige mål for en grønn omstilling og vekst i
475 eksporten fra fastlandet i årene fremover. Innlandet Arbeiderparti støtter disse ambisjonene fullt
476 ut. De utgjør sammen med våre klimaforpliktelser en mulighet for et sterkt og moderne
477 næringsliv med økt sysselsetting og verdiskaping. Vi går også raskt mot en tid hvor de som ikke
478 driver bærekraftig, vil bli straffet for det. Bærekraft er i økende grad blir en forutsetning for
479 lønnsomhet.

480 Innlandet har store muligheter til å ta en sterk rolle i å få fram nye og grønne arbeidsplasser. Vi
481 har naturgitte forutsetninger for å ta en ledende nasjonal posisjon i det grønne skiftet og
482 utviklingen av bioøkonomien. Norsk næringsliv i dag preges i stor grad av eksport av råvarer
483 som olje, gass, fisk, tømmer og metaller. Innlandet Arbeiderparti mener det må satses på
484 videreforedling i Norge, og at rammebetingelsene for eksport styrkes.

485 Vellykket industrisatsning og klimaomstilling krever at vi bygger videre på det som har vært
486 suksessoppskrifter for Norge tidligere. Vi må kombinere ambisiøse klimamål med ambisiøse
487 jobbskapsmål innen områder der vi har fortrinn og kompetanse.

488 Hele landet må tas i bruk, og Arbeiderpartiet må ha en næringspolitikk som sørger for at industri
489 og næringsliv i distriktene har trygge og gode rammevilkår samtidig som det legges til rette for
490 etablering av nye virksomheter.

491 Skal Norge lykkes med sine ambisjoner om grønn vekst og mer eksport fra fastlandet trengs det
492 også at de offentlige virkemidlene styrkes. Innlandet Arbeiderparti støtter endringene i
493 virkemiddelapparatet for å spisse innsatsen for grønn omstilling. I Innlandet er betongsektoren
494 et godt eksempel på at næringsutvikling, nye arbeidsplasser og hvor store klimakutt kan
495 realiseres.

496 Innlandets kommuner ønsker å være en aktiv del av det grønne skiftet. Noe av det viktigste hver
497 enkelt kommune kan bidra med er attraktive og bærekraftige næringstomter, som gir plass til
498 grønn industri. Vi deler regjeringens mål om at norske kommuner enklere skal kunne tilby
499 næringstomter som kan konkurrere internasjonalt om de mest attraktive næringene og
500 arbeidsplassene. En klar forutsetning for å nå dette målet er at det også blir førende for statlige
501 myndigheter, som for eksempel Statsforvalter, NVE, Mattilsynet mv. I dag oppleves for ofte
502 staten som en motspiller og ikke en medspiller i arbeidet med lokal omstilling.

503 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 504 • At det statlige virkemiddelapparatet for grønn omstilling må styrkes radikalt
- 505 • At staten må bidra til å bygge et industrielt FOU-miljø for utslippskutt i betongindustrien.
- 506 • At hele landet tas i bruk for å nå målet om en dobling av fastlandseksporten og en
- 507 halvering av klimagassutslippene innen 2030.
- 508 • At klimagassutslipp må vektlegges tyngre i de samfunnsøkonomiske analysene som
- 509 statlige etater gjør – da vil flere klimatiltak blir samfunnsøkonomisk lønnsomme og
- 510 prioriteres høyere. Klima «veier» betydelig høyere i Sverige enn i Norge.
- 511 • At det må etableres ny lavutslippsindustri i Norge, utvikle nye innovasjonsprosjekter som
- 512 bidrar til ytterligere klimakutt inkludert CO2-fangst på store utslippspunkt.
- 513 • At norske råvarer i størst mulig grad skal videreføres av virksomheter i Norge
- 514 • Ha et aktivt og balansert eierskap i næringslivet, med vekt på langsiktige og kompetente
- 515 eiere.
- 516 • At staten forblir en langsiktig og aktivt eier i strategisk viktige bedrifter.
- 517 • Sikre at det legges til rette for satsing på forskning og utvikling for å fremme vekst i norsk
- 518 industri og næringsliv.
- 519 • At rammebetingelsene til norsk eksportindustri må være konkurransedyktige.
- 520 • Styrke sirkulærøkonomien gjennom fjerning av juridiske og økonomiske hindringer. Et
- 521 eksempel på dette, er å fjerne momsen på salg av gjenbruksvarer.
- 522 • At staten stiller risikokapital tilgjengelig for å skape ny industri basert på skogressursene.
- 523 • Etablere et samarbeid mellom industrielle aktører og offentlige aktører som kan gi
- 524 reduserte klimautslipp, nye arbeidsplasser og gi ny teknologi gjennom forskning og
- 525 utvikling.
- 526 • Styrke Klimaparken 2469 som en formidlingsarena for relevant forskning på klima og
- 527 natur.
- 528 • At Regjeringen og Stortinget sikrer en nasjonal legemiddelberedskap og en innenlands
- 529 legemiddelproduksjon

530 Uttalelse 7:

531 Nye grep i landbrukspolitikken

532 Landbruksnæringa er en svært viktig bærebjelke i Innlandet. Landbruket og skogbruket har i
533 tusenvis av år vært den næringa som har berga oss gjennom krisetider, krig og nød.

534 Krig i Europa og en usikker verdenshandel øker behovet for å sikre innbyggerne med forsterket
535 beredskap og økt selvforsyning av mat produsert på våre egne naturressurser i Norge. Den
536 eneste måten dette kan sikres på, er å sørge for at det er mulig å drive med matproduksjon i
537 hele Norge. Det må være fremtid for bruksstørrelser som er tilpasset det landet vi er og den
538 naturen vi har.

539 I den utfordrende situasjonen som verden er inne i sikkerhetspolitisk og med gjengroing og
540 tilbakegangen vi opplever i bruken utmarksbeite her hjemme, har vi ikke flere bruk å miste. Vi
541 trenger også alle brukene som setrer, har dyr på utmark og dermed skaper verdier og mat på
542 ressurser som ellers vil bli stående ubrukt. Senter for fjellandbruk er etablert på Løken i Øystre
543 Slidre. Denne satsinga er viktig for å kunne videreutvikle det unike fjellandbruket.

544 Innlandet Arbeiderparti er for løsdrift og god dyrevelferd, og vil kreve at det stilles krav til løsdrift
545 ved nybygg. Derfor er det avgjørende at Hurdalsplattformen følges opp med å styrke
546 investeringsvirkemidla i jordbruket med midler utenfor jordbruksavtalen. Dette skal skje gjennom
547 ei investeringsordning som blant anna skal målrettes mot små og mellomstore mjølkebruk. En
548 slik ordning må sikre at det er mulig å få lønnsomhet også i mindre bruk som baserer seg på
549 gårdens egne ressurser av matjord og beite.

550 Kostnadsøkningene har imidlertid slått tungt inn for jordbruket på alle områder - også med tanke
551 på byggekostander og fornying av driftsbygningene. Den økonomiske situasjonen er kraftig
552 forandret på grunn av krigen. Likevel mener Innlandet Arbeiderparti at det må stilles krav til
553 løsdrift når det skal bygges nytt. Samtidig er det viktig at man unngår en absolutt sluttdato som
554 gjør at mange av de små og mellomstore besetninger, med aktiv setring og bruk av
555 utmarksbeite legges ned.

556 Brukene i distriktene utgjør kjernen i bosetting, verdsikaping og annen næringsvirksomhet
557 mange områder. Om disse forsvinner, vil det bli stadig færre som vokser opp, bor og jobber i
558 mange områder i landet.

559 Rovdyrproblematikk har ført til at mange har måttet gå over til anna produksjon, f.eks har flere
560 sauebønder starta med kyllingproduksjon. Når Nortura vil legge ned slakteriet i Elverum og flytte
561 det til Trøndelag skaper det ytterligere problemer. Også her må det være forutsigbare rammer.

562 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 563 • Sikre at bøndene får en større del av verdien av matproduksjonen. Inntektsgapet mellom
564 landbruket og andre næringer må tettes.
- 565 • Styrke selvforsyningsgraden og at staten må ta matmangelproblematikken på alvor.
- 566 • At krav om løsdrift for eksisterende fjøs for melke- og ammebruk blir omgjort til krav om
567 løsdrift i nybygg.
- 568 • Jobbe for en flerårig investeringspakke som er øremerket ombygging til løsdriftfjøs som
569 et ledd i arbeidet for bedre dyrevelferd.
- 570 • Utsette det nye kravet om kalvingsbinge i minst to år samtidig som det blir oppretta
571 støtteordninger til formålet.

- 572 • Ha økt fokus på trygg mat produsert på gårder i hele Innlandet.
- 573 • At Stortinget styrker insentivene for bruk av utmarksbeite
- 574 • Arbeide for å sikre fortsatt drift av Nortura sitt slakteri på Elverum
- 575 • At beredskapslagrene må bygges opp.
- 576 • At staten skal følge opp Norsk senter for fjellandbruk i Valdres.
- 577 • Styrke satsingen på på setring.
- 578 • Nivået på de statlige tilskuddene som bidrar til veterinærdekning må økes
- 579 • Hele landbrukspolitikken må utformes slik at den er basert på ressursgrunnlaget til som
- 580 ligger til gårdene, ikke stadige krav om stadig økte volum og tilhørende gjeldsvekst for
- 581 det enkelte bruk.

582 Uttalelse 8:

583 Et organisert, seriøst og inkluderende arbeidsliv

584 Den norske modellen har gitt høy økonomisk vekst og fordelt velstanden jevnt. Modellen står
585 seg således både økonomisk og sosialt. Kjernen i den norske samfunnsmodellen ligger i
586 arbeidslivet, der velorganisert arbeidsliv og trepartssamarbeid er det mest grunnleggende
587 særtrekket. Et godt arbeidsliv og arbeid til alle må være det overordnede målet for politikken.

588 Et velorganisert arbeidsliv med høy organisasjonsgrad er det viktigste premisset for et samfunn
589 preget av rettferdig fordeling, demokrati og økonomisk og politisk stabilitet.

590 Etter åtte år med en regjering som anerkjente det uorganiserte arbeidslivet, har Norge nå en
591 regjering som har igangsatt en storrengjøring av arbeidslivet. Nye og strenge reguleringer av
592 bemanningsselskapene, kollektiv søksmålsrett og styrkede rettigheter til faste og hele stillinger
593 er bare noe av det som allerede er igangsatt. Høyres og Fremskrittspartiets generelle adgang til
594 midlertidige ansettelser er reversert, og fagforeningsfradraget er doblet.

595 Innlandet Arbeiderparti mener at det offentlige må fortsette å gå foran i arbeidet for et seriøst
596 arbeidsliv. Vellykkede seriøsitetsmodeller som allerede er innført, må legge grunnlaget for en
597 «Norgesmodell», der offentlige myndigheter stiller krav som sikrer faste ansettelser,
598 fagutdanningenes stilling, styrket organisasjonsgrad, lønn etter tariffavtale og bærekraft.
599 Arbeiderpartiet skal jobbe for at offentlige innkjøpere bruker leverandører med tariffavtale, og for
600 at det offentlige ikke skal velge tilbydere som bryter de ansattes rett til å organisere seg.

601 Arbeidslivskriminalitet er et stort og voksende samfunnsproblem og framstår som en trussel mot
602 det seriøse og organiserte arbeidslivet og for finansieringen av velferdsstaten. Sammen med
603 Arbeiderpartiet har fagbevegelsen stått på for politiske tiltak mot sosial dumping og
604 arbeidslivskriminalitet som eksempelvis allmenngjøring, solidaransvar, innsynsrett og en rekke
605 andre bestemmelser som har gjort handlingsrommet mindre for useriøse og kriminelle aktører.
606 Et annet viktig bidrag for bekjempelse av arbeidslivskriminalitet, er sentre mot
607 arbeidslivskriminalitet (A-krimsentre).

608 Nasjonal lønnsdannelse, kollektive forhandlinger og grunnleggende arbeidstakerrettigheter er
609 under press i flere europeiske land. Norske myndigheter må derfor sikre den norske
610 arbeidslivsmodellen ved at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang
611 foran EUs regler.

612 Likestilling er en verdi vi bevisst har jobbet for i Norge, og derfor er vi et av verdens mest
613 likestilte land. Det store bildet viser at vi samlet sett har gått mot mer likestilling på de fleste
614 områder, også innenfor arbeidslivet. Likevel er det slik at kvinner fortsatt har en systematisk
615 svakere arbeidslivstilknytning enn menn, både i form av andelen i jobb og andelen som jobber
616 deltid. Innlandet Arbeiderparti understreker viktigheten av at faste, hele stillinger skal være
617 hovedregelen i norsk arbeidsliv.

618 Rett kompetanse på rett plass, er viktig for at vi både i dag og i framtida, skal ha tilstrekkelig
619 med fagkompetanse til oppgavene som skal gjøres. Vi må motvirke tendenser til et mer todelt
620 arbeidsliv. Formaliserte krav til fagutdanning for yrkesutøvelse bør vurderes i flere fagområder
621 for å bidra til kvalitet i tjenester og produkter.

622 Det inkluderende Innlandet handler om at de som vil og kan jobbe, skal få muligheten til det.
623 Personer som står langt unna arbeidsmarkedet, er særlig avhengige av kontinuitet i
624 tjenestetilbudet. NAVs ressurser til oppfølging av brukere må styrkes, særlig for å legge til rette
625 for god avklaring av personer på arbeidsavklaringspenger. Arbeidsmarkedstiltakene må være
626 av høy kvalitet, ikke være konkurranseutsatte eller være i regi av kommersielle aktører. Antall
627 tiltaksplasser må økes, og særlig må en prioritere arbeidsforberedende trening, som ikke er
628 konkurranseutsatt. Ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP) må styrkes slik at alle
629 beholder stønaden fram til reell avklaring er gjennomført. Det må også åpnes opp for at flere
630 kan få omskolering som tiltak under arbeidsavklaring.

631 Innvandring gjør Norge til et mer mangfoldig land og er en berikelse for samfunnet. Innlandet
632 Arbeiderparti mener at styrket språkopplæring, satsing på kompetanse og aktiv
633 arbeidsmarkedspolitikk er viktige elementer for å sikre god integrering. Det skal være mulig å
634 kombinere språkopplæringen med arbeidspraksis og det må settes inn tiltak for å integrere
635 innvandrerkvinner i arbeidslivet.

636 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 637 • Intensivere arbeide med at et A-Krimsenter blir etablert i Innlandet.
- 638 • Utarbeide en Norgesmodell med nasjonale seriøsitetskrav for alle offentlige anskaffelser.
- 639 • Sammen med partene i arbeidslivet jobbe aktivt for å bygge heltidskultur i alle deler av
640 arbeidslivet.
- 641 • Styrke retten til heltid i loven
- 642 • Øke organisasjonsgraden ved å gi virksomheter som er bundet av landsomfattende
643 tariffavtale med fagforening med innstillingsrett, ytterligere unntak og rettigheter.
- 644 • Bidra til mer informasjon om fagforeningens rolle og trepartssamarbeidet, blant annet i
645 skolen, i lederutdanningene, og på arbeidsplassene for arbeidere som kommer fra land
646 med svake fagforeninger, slik alle kan treffe et informert valg om de vil organisere seg.
- 647 • Føre en politikk som stimulerer til økt organisasjonsgrad blant både arbeidstakerne og
648 arbeidsgivere, og jobbe i nært samarbeid med partene for å sikre et seriøst og organisert
649 arbeidsliv.
- 650 • Gå imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive
651 forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse.
- 652 • At arbeidsgiverpolitikken i kommunene skal forvalte en heltidskultur.
- 653 • Arbeide for en aktiv likestillings- og arbeidslivspolitikk som styrker kvinners posisjon i
654 arbeidslivet
- 655 • Støtte opp om og arbeide for tiltak som bedrer kjønnsbalansen i utdanning og arbeidsliv
- 656 • Arbeide for en mer aktiv og målrettet arbeidsmarkedspolitikk med økt vekt på
657 kompetanse.

- 658 • Ha nasjonale retningslinjer for sjåførsikkerhet i busser.
- 659 • At antall plasser til Arbeidsforberedende trening (AFT) må økes.
- 660 • Opprettholde og forbedre dagpengeordningene for arbeidsledige og permitterte.
- 661 • Styrke tilbudet for «norskopplæring på arbeidsplassen» for voksne innvandrere og gjøre
- 662 det lettere å kombinere språkopplæring med arbeid.
- 663 • Forplikte offentlige arbeidsgivere til å ansette flere med nedsatt funksjonsevne.
- 664 • At arbeidsgiver skal dekke kostnader for vernebriller med styrke

665 Uttalelse 9:

666 Fylkesveiløft for trafikksikkerhet, regionale arbeidsplasser og 667 klima

668 Fylkesveiene har størst ulykkesrisiko av veiene våre i Norge. Det viser undersøkelser fra blant
669 andre Trygg Trafikk. I gjennomsnitt er det omtrent 30 % større risiko for dødsulykker pr. kjørte
670 kilometer på fylkesveinettet enn det er på riksveiene. Utbedring og vedlikehold av fylkesveiene
671 er en viktig prioritering for å unngå dødsulykker.

672 Til tross for den store økningen i pengebruken på transportinfrastruktur på statsbudsjettene over
673 snart 20 år, har vedlikeholdsetterslepet på fylkesvei likevel fortsatt økt markant. Det skyldes at
674 vedlikehold og utbedring har vært lavere prioritert enn bygging av nye, større
675 infrastrukturprosjekter. Fylkeskommunene sitt økonomiske handlingsrom som veieiere har også
676 vært lavere prioritert under høyregeringen. Utfordringene på fylkesveiene har dermed blitt
677 større sammenlignet med resten av veinettet.

678 Flere anbud til bygging av nye infrastrukturprosjekter med milliardkostnader har de siste blitt
679 vunnet av større multinasjonale konserner. Derimot er det i stor grad lokale og regionale
680 entreprenører som gjerne vinner anbudene med vedlikehold og utbedring av fylkesvei. Flere av
681 disse entreprenørene har nå ledig kapasitet, og det er usikkerhet i næringa. For Arbeiderpartiet
682 er det en viktig sak i kommune- og fylkestingsvalg å sørge for å bedre grunnlaget for disse
683 arbeidsplassene og lærebedriftene. Vi vil legge til rette for forutsigbare betingelser for denne
684 delen av entreprenørbransjen i tråd med politikken i Hurdalsplattformen.

685 Utredningsoppdraget til NTP viser at det også er god klima- og naturpolitikk å prioritere å ta vare
686 på våre eksisterende veier og vår infrastruktur. Fylkesveiløft som en prioritering innenfor
687 infrastruktur, er god trafikksikkerhetspolitikk, god næringspolitikk, og god klimapolitikk.
688 Satsingen forener dermed flere av Arbeiderpartiets mest sentrale verdier innenfor samferdsel og
689 gir trygghet i hele landet.

690 Økonomien må styrkes, og fordelingen må oppleves rettferdig. I 2023 ble 1,6 milliarder kroner
691 fordelt til opprustning og vedlikehold av fylkesvegene basert på en særskilt fordeling, såkalt
692 tabell C. Ekspertutvalget som har sett på det fylkeskommunale inntektssystemet foreslår at hele
693 bevilgningen bør omfordeles etter ordinære kriterier. Utvalget kommenterer at «Midler til
694 opprustning og fornying av fylkesveiene har blitt gitt med særskilt fordeling i snart ti år, basert på
695 en kartlegging med betydelig usikkerhet». Vi mener at konklusjonen med å omfordele mer av
696 midlene i tabell C etter ordinære kriterier, er viktig og i tråd med retningslinjene.

697 Det trengs nå en tydelig prioritering for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på 71 milliarder kroner
698 som vi i dag har på fylkesveinettet. Det må nå komme en tydeligere prioritering av å ivareta de
699 veiene vi allerede har.

700 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- 701 • Styrke finansieringen av fylkesveier betydelig for å bedre trafikksikkerheten.
- 702 • Ta vare på og utbedre veiinfrastrukturen i hele landet, for å sikre forutsigbarhet for
- 703 arbeidsplasser i entreprenørnæringen og utbedre flaskehalser for lokalt næringsliv.
- 704 • Flytte midler til opprusting og vedlikehold av fylkesveger fra tabell C til de ordinære
- 705 kostnadsnøklerne. Antall kilometer med fylkesveg må vektlegges mer enn i dag når
- 706 inntektene skal fordeles mellom fylkene.

707 Uttalelse 10:

708 En ny og forutsigbar sosialdemokratisk energipolitikk

709 Folk og bedrifter i Norge skal ha tilgang til rimelig strøm. Sikker og trygg strømløseleveranse til lave
710 priser har vært et grunnleggende gode for innbyggere og bedrifter i Norge gjennom 100 år.
711 Tydelig politisk styring og offentlig kontroll over ressursene har vært grunnleggende for at Norge
712 har vært verdensledende i bruk av fornybar kraft. Slik har vi lagt til rette for ny industri,
713 arbeidsplasser over hele landet og en velferdsstat som er der for alle.

714
715 Nå har vi derimot et strømmarked som gir priser til både folk og bedrifter som ikke er
716 akseptabel. Krigen i Ukraina er sterkt medvirkende til de skyhøye prisene. Med akutt mangel på
717 gass har hele Europa opplevd energikrise, stor sosial misnøye blant folk og en svært krevende
718 situasjon for næringslivet.

719
720 Med høye gasspriser blir prisen svært høy selv om det meste av strømmen er billig å produsere.
721 Det siste gir høye inntekter til de fleste energiselskapene, samtidig som vanlige folk og
722 næringsliv får mangedoblet strømrkning.

723
724 Dagens strømpriser ligger langt over hva det koster å produsere strømmen i Norge, noe som er
725 en uakseptabel situasjon på både kort og lang sikt. Norge har en av Europas beste
726 strømstøtteordninger for private husholdninger. Men midlertidige ordninger er ingen varig
727 løsning på den strømkrisen vi er inne i. Det må derfor etableres og utvikles politikk som sikrer
728 norske innbyggere og norske bedrifter i best mulig grad mot internasjonale hendelser som kan
729 påvirke norsk kraftsituasjon.

730
731 Innlandet Arbeiderparti krever større politisk styring over kraftmarkedet, og mer utbygging av
732 fornybar kraft, nett og energieffektivisering. Vi må ha et strømmarked som sørger for at de som
733 skal bygge ut ny kraft gis nok sikkerhet til å kunne bygge ut, samtidig som vi som bruker strøm
734 ikke betaler mer enn vi må.

735
736 Innlandet er et fylke med lange og gode tradisjoner for utbygging av fornybar energi. Den
737 posisjonen bør videreutvikles i framtida, og det bør ligge godt til rette for flere fornybarsatsinger i
738 Innlandet. For å få bygd ut mer kraft må vi ikke rokke ved den over 100 år lange tradisjonen
739 med at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon skal ha sin rettmessige del av
740 verdiskapningen. Konesjonskraftordningen må derfor ligge fast.

741
742 Samtidig som Innlandet skal bidra med mer kraft, må det også legges til rette for økt
743 industriaktivitet i fylket.

744
745 EU er nå i gang med å vurdere endringer i kraftmarkedene som kan gi bedre forutsigbarhet på
746 strømprisen. Norge må bidra aktivt inn for å ivareta norske interesser i det pågående arbeidet
747 og samtidig gjøre et selvstendig arbeid for å se på andre mulige modeller for prisdannelsen
748 innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen. Vi må ha en politisk styring av kraftpolitikken, slik at
749 vannkraften og vår energirikdom, og ikke minst flerårsmagasinerne, disponeres til det beste for
750 norske forbrukere og norsk næringsliv. Det nordiske kraftsamarbeidet kommer også fortsatt til å
751 være svært viktig.

752
753 **Innlandet Arbeiderparti vil:**

- Ha mer politisk styring og sterk offentlig kontroll over kraftmarkedet og egne kraftressurser
- Arbeide for å få flere store utbyggingsprosjekter av fornybar energi i Innlandet. Norge må bygge ut mer kraft, få bedre nett og øke satsingen på energieffektivisering.
- Restaurere, modernisere og oppruste eksisterende vannkraftverk
- Sørge for at vi i framtida får en strømpris som samsvarer bedre med produksjonskostnaden. Prisene må være lave for å sikre trygghet og forutsigbarhet for norske innbyggere og norsk næringsliv.
- Norsk kraft skal sikre utvikling av Norge som industrinasjon med arbeidsplasser over hele landet. Energifrisene skal gi Norge en konkurransefordel i et internasjonalt marked.
- Det må legges til rette for store grønne industrisatsninger i Innlandet. Se på muligheten for industriutvikling og næringsparker i nærheten av der strømmen produseres, som eksempelvis industriparken i Mo i Rana.
- Eksisterende næringsliv, kritisk infrastruktur og modne prosjekter fra grønn industri må prioriteres i "strømkøen". Statnetts retningslinjer må endres for å unngå prinsippet "førstemann til mølla". For eksempel bør utvinning av kryptovaluta havne bakerst i køen og gjerne med en tydelig avgift for denne typen virksomhet
- Elektrifiseringen av norsk sokkel skal ikke svekke tilgang på strøm til andre prosjekter på land. Så langt det er mulig skal elektrifiseringen skje med havvind eller annen fornybar strøm produsert på sokkelen
- Styrke innsatsen for å nå klimamålene og målene i Paris-avtalen
- Konesjonskraftordningen må ligge fast for å sikre at lokalsamfunn fortsatt stiller arealer til disposisjon for utbygging av mer fornybar energi.

Høringsinnspill til Arbeiderpartiets energikutvalg:

Innlandet Arbeiderparti stiller seg bak hovedprinsippene som er foreslått av Arbeiderpartiets energikutvalg, med følgende justerte formuleringer i hovedtrekkene:

Strømpris

Dagens strømstøtteordning må forsterkes ytterligere dersom strømprisen går ytterligere opp. Arbeiderpartiet skal arbeide med å utfordre og reforhandle internasjonale avtaler med sikte på å sikre størst mulig nasjonal kontroll på strømpriser internt i det norske markedet.

Arbeiderpartiet skal ha som mål at kraftprisene i større grad må reflektere hva det koster å produsere nok strøm. Prisen må over tid være høy nok til at kraftselskapene produserer nok strøm og bygger ut den strømmen vi har behov for fremover, men ikke høyere enn det. Dette krever en diskusjon om endringer i dagens markedsmodell, og/eller sterkere politisk eller offentlig styring av markedet.

Arbeiderpartiet skal aktivt arbeide for at kraftprisene skal være forutsigbare og langsiktige, ikke minst for næringslivet. Da bør det vurderes om dagens marked kan kompletteres med løsninger som også gir langsiktig forutsigbarhet, og som gjør at kraftprisen blir så lav som mulig. For å få til dette må det vurderes hvordan man kan sikre at flere kan skjermes for svingninger i de kortsiktige prisene uten at dette går utover balansen mellom forbruk og produksjon. Da kan det være nødvendig med større offentlig regulering eller inn gripen enn i dag.

Samtidig som vi på lang sikt må ha nok kraft og en forutsigbarhet på pris, bør det også drøftes om markedet kan balanseres på en bedre måte. Nye teknologier og styringsløsninger gir muligheter for at kraftmarkedet er i balanse sekund for sekund, noe som på sikt kan gi både folk

803 og næringsliv større forutsigbarhet for strømregningen.

805 **Aktører i strømsalgsmarkedet**

806 Innlandet Arbeiderparti vil innføre strengere krav til selskapenes markedsføring av pris, varighet
807 og avtaletyper, og vurdere maksgrense for påslag og gebyrer. Sanksjoner mot
808 strømsalgsselskap ved brudd på markedsføringsloven skal styrkes. Terskelen for å miste
809 konsesjon må bli lavere. I offentlige energiselskaper skal det innføres restriksjoner på
810 bonuser/provisjoner for ansatte. Det forventes også en kraftig innstramning i forventningene til
811 lønn for ledere i kraftselskapene.

813 **Offentlig eierskap og kontroll**

814 Arbeiderpartiet skal legge til rette for større offentlig eierskap i nye vindkraftprosjekter på land
815 og til havs. Det må utarbeides en modell som både ivaretar norsk eierskap og behov for
816 utenlandsk kapital for å sikre så rask utbyggingstakt som mulig.

818 **Vindkraft på land**

819 Innlandet Arbeiderparti vil bare legge til rette for utbygging av ny vindkraft på land i Norge der
820 det er et tydelig lokalt ønske om dette, og hensynet til natur- og dyreliv er tilstrekkelig ivaretatt.
821 Økt energibehov er et samfunnsansvar som vi også forventer at kommunene erkjenner og tar
822 sin del av. Kommunene skal sikres mer innflytelse i planlegging og utbygging av vindkraft på
823 land, og verdiskapningen for lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon skal
824 økes gjennom økt produksjonsavgift og skatt direkte til vertskommunene. Det skal være tydelige
825 krav om at natur og terreng tilbakeføres så langt det er mulig når vindkraftkonsesjoner ikke
826 fornyes. Etablering av ny vindkraft skal sees i sammenheng med etablering av ny industri.

828 **Eksisterende vannkraftanlegg**

829 Innlandet Arbeiderparti understreker viktigheten av fortsatt norsk eierskapet til vannkraften, og
830 at konsesjonskommunene skal ha sin rettmessige del av verdiskapningen.
831 Innlandet Arbeiderparti mener eksisterende vannkraftanlegg må oppgraderes. Det må
832 investeres i effekt- og pumpekraftverk og det må etableres flere småkraftanlegg. Det må også
833 foretas en gjennomgang av lovverk knyttet til småkraft for å sikre nasjonalt eierskap i sektoren.
834 Innlandet Arbeiderparti vil senke innslagspunktet for grunnrente til 1,5 MW for å unngå at
835 skattetilpasninger fører til tap av produksjon. Innlandet Arbeiderparti åpner også for å
836 gjennomgå mellomstore og små vassdrag for å sikre verneverdier, og der det er behov for et
837 forsterket vern for flom, vurdere en skånsom utbygging uten at natur og miljøverdier forringes.
838 Det er videre viktig at bransjen har forutsigbare rammer for å kunne foreta investeringer i
839 oppgradering av vannkraftanleggene.

841 **Annen energiproduksjon**

842 Hydrogen har stort potensiale som en energibærer for flere av framtidens energikilder som sol
843 og vind. For Norge vil såkalt blå hydrogen, produsert med naturgass og med fangst og lagring
844 av CO2 være et viktig bidrag til energiomstillingen i Europa. Innlandet Arbeiderparti vil sikre at
845 regelverk for hydrogen legger godt til rette for både grønt og blått hydrogen. Produksjon av
846 biogass har også et spennende potensial for Norge. Virkemiddelapparatet må sørge for
847 risikoavlastning for utrulling av biogassanlegg, ikke bare FOU-anlegg. Biogass er en
848 sirkulærøkonomisk energiproduksjon som er nødvendig for å sikre fortsatt landbruk i Innlandet.
849 Satsing på biogass er en forutsetning for å opprettholde norsk matproduksjon og samtidig
850 ivareta landbrukets klimamål. Innlandet Arbeiderparti vil utforske mulighetene og
851 konsekvensene som ligger i kjernekraft.

854 **Kraftnettet**

855 Det tar for lang tid i dag å bygge ut nett, og det må derfor sikres raskere saksbehandling for å få
856 etablert nytt nett. For Arbeiderpartiet er det naturlig å se utbygging av nett i sammenheng med
857 etablering av grønn industri, kraftproduksjon, næringsliv og kutt i klimautslipp. Hensynet til
858 naturinngrep skal veie tungt. Innlandet Arbeiderparti mener nytt nett i så stor grad som mulig
859 skal etableres i kabler under bakken, heller enn som luftspenn.

860

861 Innlandet Arbeiderparti vil etablere kriterier for prioritering av behandling av søknader om
862 nettilknytning hvor vi sier nei til kryptovaluta, og ja til eksisterende industri og fremveksten av
863 nye grønne industrier. Statnetts retningslinjer for tildeling av strøm må endres slik at
864 eksisterende næringsliv og kritisk infrastruktur kommer først i køen.

865

866 **Mellomlandsforbindelser**

867 Innlandet Arbeiderparti ønsker ikke flere mellomlandsforbindelser for norsk fornybar kraft.
868 Innlandet Arbeiderparti støtter Regjeringens beslutning om å stoppe utbyggingen av North-
869 Connect kablen til Skottland.

870

871 **Energieffektivisering**

872 Samtidig som behovet for fornybar kraft øker på flere områder, er det fortsatt potensial i økt
873 energieffektivisering hos bedrifter, husholdninger og offentlige virksomheter. Innlandet
874 Arbeiderparti støtter helhjertet opp om energiutvalgets anbefalinger om å styrke
875 støtteordningene innenfor ENØK for næringsliv og husholdninger. Innlandet Arbeiderparti
876 understreker viktigheten av en sosial profil på tiltakene, slik at vanlige husholdninger sikres
877 økonomisk støtte til energisparing i egen bolig også med kjent teknologi.

878 **Uttalelse 11:**

879 **Internasjonal solidaritet**

880 **Ukraina**

881 Russlands brutale angrep mot Ukraina i februar 2022 har endret hele Europa. Terrorbombing og
882 målrettede overgrep mot sivile i Ukraina har ført til umenneskelige lidelser. Russland fører en
883 utslettelseskrig med mål om å fjerne Ukraina, noe som har skapt frykt og stor usikkerhet i hele
884 Europa.

885 Det er fortsatt kalde fronter mellom Russland og det øvrige Europa, og krigshandlingene
886 fortsetter. Uskyldige liv går tapt og konsekvensene for den suverene nasjonalstaten Ukraina er
887 katastrofale.

888 Innlandet Arbeiderparti fordømmer Russlands krig på det kraftigste, og vil støtte det ukrainske
889 folket så lenge det er behov for det.

890 Den europeiske freden er fortsatt truet og vi har sett at NATO-samarbeidet er viktigere enn
891 noensinne. Med et Europa i krig er det viktigere enn noen gang å forsikre våre allierte hvor vi
892 hører hjemme – i NATO. Og som NATO-medlem har Norge forpliktet oss til å bruke minst 2
893 prosent av vår årlige BNP på forsvar. Dette er et mål som Innlandet Arbeiderparti mener
894 regjeringen må oppfylle.

895 Innlandet Arbeiderparti understreker viktigheten at vi har et godt rustet forsvar som kan ivareta
896 Norges sikkerhet på best mulig måte. Et NATO med både Finland og Sverige som medlemmer
897 styrker Nordens samlede forsvarsevne og gjør det mulig å ha en helhetlig og felles
898 sikkerhetspolitikk.

899 Sanksjoner er et av de viktigste tiltakene som det internasjonale samfunn har til rådighet for å
900 reagere mot Russlands folkerettsbrudd. EU har vedtatt omfattende sanksjonspakker, som
901 Norge stiller seg bak. Av erfaring vet vi at sanksjonene rammer hardest når Europa står samlet
902 om dem. Sanksjonspakken favner bredt, og vil ikke minst ramme Russlands evne til å finansiere
903 og drive sin krigsmaskin. Derfor er det viktig og riktig at regjeringen har gitt sin politiske
904 tilslutning til tiltakene.

905 Det er allerede dokumentert flere menneskebrudd i krigen. Disse bruddene må følges opp og de
906 ansvarlige må stilles til ansvar.

907 Innlandet Arbeiderparti vil at Norge må fortsette å ta imot flyktninger fra Ukraina, og sikre dem
908 trygghet, inkludering og tilgang til skolegang, opplæring og arbeid.

909

910

911 **Kvinner i Iran og Afghanistan**

912 Innlandet Arbeiderparti fordømmer volden mot kvinner i Iran og Afghanistan og undertrykkelse
913 av kvinners rettigheter.

914 De siste månedene har vi sett mennesker i Iran protestere for sine rettigheter. I Iran er det
915 straffbart å ikke bruke hijab og nå risikerer tusenvis av kvinner sitt eget liv for å protestere mot
916 myndighetene. Kvinnene lever i frykt for hva som kan skje med dem og for Innlandet
917 Arbeiderparti er det viktig å støtte kvinnene i Iran for deres kamp mot frihet. Iranske og
918 afghanske kvinner har lenge kjempet for grunnleggende rettigheter og frihet til å bestemme over
919 sine egne liv. Slagordet som ropes i Irans gater er «Kvinne, Liv, Frihet». Både Afghanistan og
920 Iran styres av fundamentalistiske, autoritære regimer som undertrykker menneskerettighetene.
921 Kvinner i Iran kjemper for helt grunnleggende menneskerettigheter, som talefrihet, retten til å
922 bestemme hva de vil ha på seg, hvilken jobb de ønsker å ha, hvem de vil gifte seg med, hvor de
923 ønsker å ferdes og hva de ønsker å studere. De samme verdiene som vi har og lever etter i
924 Norge.

925 Norge og EU har varslet sanksjoner mot regimet i Iran og Afghanistan. Innlandet Arbeiderparti
926 støtter iverksettelsen av internasjonale sanksjoner og står på kvinnes side i kampen for
927 menneskerettigheter, ytringsfrihet, og retten til å leve frie liv.

928 **Etiopia**

929 Situasjonen i Etiopia og følgene av borgerkrigen er en humanitær katastrofe. Det meldes om
930 store tap av menneskeliv og grove krigsforbrytelser, samtidig som hjelpeorganisasjoner og viktig
931 bistand stenges ute.

932 Innlandet Arbeiderparti mener at situasjonen i sterkere grad må følges opp av det internasjonale
933 samfunn. Arbeiderpartiet skal være forkjemper for å sikre at områder preget av krig og
934 humanitære katastrofer får tilgang til den hjelpen de skal ha. Det internasjonale samfunnet må
935 sikre humanitære organisasjoner trygg adgang til områder rammet av krig og katastrofer.
936 Krigsforbrytelser må følges opp av internasjonale domstoler.

937 Uttalelse 12:

938 Uakseptabel svekkelse av politiet i Innlandet

939 I en urolig tid er et synlig og tilstedeværende politi viktigere enn noensinne. Politidirektoratets
940 (POD) sin nye fordelingsnøkkel mellom politidistriktene rammer Innlandet knallhardt. På tross av
941 at regjeringen har økt rammen til politiet totalt blir Innlandet Politidistrikt pålagt å redusere
942 budsjettet for 2023 med 62 millioner.

943
944 Dette er en betydelig andel av Innlandets budsjett og vil bety en klar svekkelse av politikraft i
945 hele fylket.

946
947 Årsmøte i Innlandet Arbeiderparti er svært bekymret for konsekvensen dette vil få for tryggheten
948 til våre innbyggere og lokalsamfunn. Det forebyggende arbeidet i politiet oppleves allerede å
949 være under press og ytterligere kutt vil få store konsekvenser.

950
951 Ytterligere inntrekk av midler er varslet politiet fra POD for de neste fem årene. Innlandet
952 kommer spesielt dårlig ut på grunn av at det ikke blir tatt nok hensyn til at distriktet blant annet
953 har store avstander og en lang riksgrense mot Sverige med mange grenseoverganger, blant
954 annet landets nest største grenseovergang på Morokulien.

955
956 Innlandet Arbeiderparti vil at:

- 957 • Innlandets utfordringer, geografi og grense til Sverige blir hensyntatt og at de foreslåtte
- 958 kuttene reverseres.
- 959 • PODs rolle i fordelingen endres og en sterkere politisk styring sikres i fremtidige budsjett.

Øvrige forslag som foreslås vedtatt

Godtgjørelse for meddommere og medlemmer av forliksrådene

Vi ser i alle kommuner at det begynner å bli problematisk å rekruttere meddommere og medlemmer i forliksrådet. Dette er en konsekvens av at godtgjørelsene er så lave at det økonomiske tapet vil bli for stort dersom man møter i rettssaker som meddommer eller møter som medlem i forliksrådet på fast basis. Det er for oss en selvfølge at de som skal treffe avgjørelser i norsk domstol er representative i både kjønnsfordeling, alder og bakgrunn. Ved å øke godtgjørelsene vil vi kunne sikre rekruttering i fremtiden.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Jobbe for å øke godtgjørelsen for meddommere og medlemmer av forliksrådene i Norsk rettsvesen slik at denne sikrer reell tapt arbeidsfortjeneste der hvor det ikke gis lønnet permisjon.

Forenkla oppkjøring for ATV

På bygda der ungdom under 18 ikke har tilgang på et fungerende kollektivtilbud utenom skoleskyss er moped, lett motorsykel, traktor og ATV vanlig framkomstmiddel fra fylte 16 år. ATV'er som nyttes av 16-åringer er normalt av typen registrert som traktor. Ungdommen må derfor ta vanlig sertifikat for traktor og henger for å kunne benytte slike. Traktorsertifikat er en lite hensiktsmessig kjøreopplæring for ungdom som skal kjøre ATV både med tanke på kjøreegenskaper og sikkerhet. Ungdom som ikke kommer fra gård med traktor vil normalt heller ikke ha mulighet for å drive privat kjøreopplæring.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At det utarbeides regler som lar sekstenåringer kjøre ATV uten å gjennomføre vanlig kjøreopplæring og oppkjøring for traktor. Dette kan enten gjøres i form av et eget ATV sertifikat, eller et forenklet traktorsertifikat der det settes begrensinger for vekt og motorstørrelse på kjøretøy.

Norsk Tollstasjon på Magnor

Det er pr dato ikke et eneste bemannet tollkontor på norsk side i Innlandet. Ved Magnormoen som er landets nest største grensepassering er det en ikke en egen Tollstasjon i det hele tatt.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- At det etableres en norsk tollstasjon på Magnor for å sikre at Stortingets vedtak om tollrestriksjoner faktisk blir fulgt samt at moms og andre avgifter blir kontrollert, krevet inn og at lasten blir kontrollert når det anses nødvendig

1003 Forslag som foreslås oversendt til fylkestingsgruppa

1004 Forslag innkommet før fristen

- 1005 • 4.13
- 1006 • 7.6
- 1007 • 10.2
- 1008 • 10.6
- 1009 • 13.1
- 1010 • 13.2
- 1011 • 14.2
- 1012

1013 Forslag fremmet under debatten

1014

Forslag nr	50
Sak:	5
Delegat/Kommune	Minja Tea Dzamarija, Kongsvinger Arbeiderparti
Forslag	STYRKE OG VIDEREUTVIKLE MINORITETSRÅDGIVERROLLEN- OPPRETTE EN MINORITETSRÅDGIVERSTILLING FOR KONGSVINGERREGIONEN Som en del av regionreformen har Stortinget vedtatt at IMDIs regionale integreringsoppgaver blir overført til fylkeskommunene. Dette gjelder også oppgaver knyttet til forebygging av negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Et konkret tiltak i dette arbeidet er ordningen med minoritetsrådgivere som har spisskompetanse på de ovennevnte problemstillingene. Dette er en viktig ordning som er med på å forebygge og bekjempe de negative sosiale fenomenene, med på å fremme integrering, øke fullføring av videregående opplæring, og bidra til at ungdom med innvandrerbakgrunn blir en naturlig del av det norske samfunnet. Det er også viktig å påpeke at denne ordningen er rettet mot alle ungdommer som opplever alvorlige begrensninger av egen frihet ved å tilhøre «en minoritet», ikke bare den etniske dimensjonen.

	Kongsvinger Arbeiderparti foreslår å styrke og videreutvikle denne ordningen. Det må investeres i en stilling som vil dekke hele Kongsvingerregionen samt jobbe med å bygge nettverk, dele kompetanse og samarbeide på tvers med relevante myndigheter og andre aktører på regionalt og kommunalt nivå. Per i dag er det er 59 minoritetsrådgivere i regi av Integrerings- og mangfolddirektoratet (IMDI) som er utplassert på videregående- og ungdomsskoler, mens kun en minoritetsrådgiver plassert på Hamar, dekker hele Innlandet. Dette er ikke tilstrekkelig.
Dirigentenens forslag:	Sendes redaksjonskomiteens for politiske saker
Redkom	Oversendes fylkestingsgruppa

1015

1016

1017

1018 **Forslag som foreslås oversendt til stortingsgruppa**

1019

1020 **Forslag innkommet før fristen**

- 1021 • 3.25
- 1022 • 11.1
- 1023 • 14.15

1024

1025 **Forslag fremmet under debatten**

Forslag nr	52
Sak:	5
Delegat/Kommune	Espen Fjeldbu, Eidskog Arbeiderparti
Forslag	Til uttalelse 8, legge til på linje 677:

	Det skal ikke være slik at en kommune kan gi konsesjon på eiendommer/areal som ikke er geografisk plassert i egen kommune (Der det er grenseoverskridende eiendommer skal konsesjon kunne gis i fellesskap mellom de berørte kommunene)
Dirigentenenes forslag:	Sendes redaksjonskomiteens for politiske saker
Redkom	Oversendes stortingsgruppa

1026

Forslag nr	53
Sak:	5
Delegat/Kommune	Henrik Ekremsæter, Lillehammer Arbeiderparti
Forslag	Stryke deler av linje 418 og hele 419 (SFO og barnehage må være billigst mulig slik at flest 419 mulig kan delta) og erstattes med: Samfunnet i dag er avhengig av SFO og barnehage ordningen, derfor er det viktig at tilbudet er gratis kjernetid for alle slik at alle kan benytte seg av ordningen. Det er også viktig at søskenmoderasjonen går på tvers av SFO og barnehage selv om barnehagen er en privat enhet Etter nåværende linje 430: Få søskenmoderasjonen til å gå på tvers av SFO og barnehage selv om det er en privat enhet.
Dirigentenenes forslag:	Sendes redaksjonskomiteens for politiske saker
Redkom	Oversendes stortingsgruppa

1027

1028

1029

1030 Forslag som foreslås oversendt til styret i Innlandet
 1031 Arbeiderparti

1032
 1033 Forslag innkommet før fristen

- 1034 • 9.4
 1035 • 12.5
 1036 • 14.3
 1037 • 14.4
 1038 • 14.11
 1039

1040 Forslag fremmet under debatten

Forslag nr	35
Sak:	5
Delegat/Kommune	Sissel Solum, Gjøvik Arbeiderparti Kate F. Langsethagen, Elverum Arbeiderparti Mona Stormoen, Hamar Arbeiderparti
Forslag	FORSLAG: Forsvarspolitisk uttalelse fra Innlandet Arbeiderpartis årsmøte Forsvaret mangler reell hær-reserve som kan gi volum, seighet og utholdenhet. I tillegg til oppbyggingen og etableringen av Brigade Sør i Innlandet, er rekruttskolen på Terningmoen viktig for å styrke hær-reserven. Krigsskolen bør også samle til Rena leir. Det er også viktig for økt beredskap ved terrorangrep eller annen uforutsette hendelser at det vurderes å stasjonere helikoptre ved Forsvarets Spesialkommandoshovedbase på Rena. Cyberforsvaret på Jørstadmoen og det sivile cybermiljøet på Gjøvik må fremheves og videreutvikles. Cyberforsvaret skiller seg ut fra de øvrige forsvarsgrener i det det kun beskytter Forsvaret mot digitale angrep, og ikke det sivile samfunnet. Det er pt. ingen struktur i sivil sektor som har komplett situasjonsforståelse. Arbeidet mot cyberangrep er fragmentert og splittet opp i flere cybersentre.

	Å samle sivile cybermiljøer med forsknings- og utviklingsmiljøet (CCIS) på Gjøvik, som også har geografisk nærhet til Cyberforsvaret vil bidra til å videreutvikle Cyberforsvaret fra å være en enhet i Forsvaret til å bli samfunnets cyberforsvar i likhet med øvrige forsvarsgrener. Oppbygging av reservestyrker (Heimevernet) vil kunne øke hærstyrken. Da kreves rekruttering til Heimevernet (HV) utover dagens vernepliktige. Derfor bør utdannelsen av personell til HV forsterkes. Synergier med skoloring på Rena og Elverum, Lillehammer og Dombås bør vurderes som grunnlag for fremtidens forsterkede forsvar, Brigade Sør og fremtidige mobiliseringsavdelinger. Forsvarsindustrien er viktig for Innlandet med tilstedeværelsen av Norges nest største forsvarsvirksomhet, Nammo på Raufoss. Nammo er en strategisk partner for Forsvaret, og det er større potensiale ved å benytte Nammos kapasiteter i større grad, istedenfor for at Forsvaret skal bygge opp egen kompetanse. Eksempelvis har Nammo over 200 forsvars og romfarts ingeniører , i tillegg til spesialkompetanse i det internasjonale forsvarsindustrimarkedet. Dette er kompetanse Forsvaret slippe å skaffe selv. Nammos rolle i ammunisjonsdimensjonen i Forsvaret bør utøkes, og industrien bør få muligheten til å organisere integreringen av egne produkter og tjenester i Forsvaret, og ta et vugge-til-grav-ansvar. Dette vil ha både kostnadsbesparende effekter, positive operative effekter, og øke fokus på sirkulær økonomi og bærekraft.
Dirigentenenes forslag:	Sendes redaksjonskomiteens for politiske saker
Redkom	Oversendes styret
Forslag nr	40
Sak:	5
Delegat/Kommune	Monica Håskjold Eide, Sel Arbeiderparti

Forslag	Distriktsandelen i arbeid med flom- og rasforebygging må ned! Mange kommuner i Innlandet lever med fare for store naturskader som følge av flom og ras. Kostnadene for å få på plass god flom- og rasforebygging med en distriktsandel på minimum 20% er for høy. Den økonomiske belastningen for enkeltkommuner er uforholdsmessig høy for å trygge felleskapets verdier, og det må på plass bedre økonomiske ordninger for å forebygge naturskader. Distriktsandelen i arbeid med flom- og rasforebygging må ned.
Dirigenten forslag:	Sendes redaksjonskomiteens for politiske saker
Redkom	Oversendes styret

1041